

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

9.439

Hely

Budapest

A Széchenyi-kilátóról az esti homályban úgy terül el szemünk előtt ez a város, mint a színesen kiterített perzsaszőnyeg. Ezer és ezer színfoltól tarkázik és testén ezüst sárvan halad át a hőmpolygó Duna. Este ha nézzük: rengeteg kis csillag ragyog föl a tulsó síkról és a dombosodó hajlásokról, a budai hegyek oldalain és lejtőin is izzóan ég az élet. Királyi látvány ez: a Várhegy a Mátyás-templom karcsú tornyával, a Zugliget, a Hűvösvölgy, a Svábhegy apró kis villa-ékköveivel, a Halászbástya merész ormával, lenn a karcsú hídak, aztán a parlament, a Dunasor-palotái, a sugárutak és a körutak, a City mozgalmas életével és köröskörül a svárkőművek magasra-törő füstjeikkel. A város itt áll, büszkén, fiatton, két nemzedék munkája után és nagyra-törő ifjú vággyal.

Ötven éve ma annak, hogy Pestet és Budát egyesítették és hogy megszületett Budapest. Ötven éve annak, hogy egyesítették a két várost, amelyek a Duna partján születtek és amelyeknek egységét és összeforradását már ősidóktól kezdve jelképezte a közös név, amely két nyelven egyformán kemencézt jelent. A magyarság életerejének, küzdelmének és sorsának izzó kohója volt mindenkor ez a két város, ide tödült mindaz, ami szellemi és gazdasági érték csak kialakult a nemzetben. A város, itt a Duna mentén, mágnusként vonzott maga felé minden célt, törekvést és akaratot: természetesen lett a nemzeti élet középpontja. Onkéntelen centralizáció volt ez: történelmi szükségszerűség következése, hogy igazi nagyváros csak egyetlenegy alakulhatott át az országban és ez Budapest lett. Történelmi szükségszerűség teremtette meg a két-egy város egyesítését, amely csak felfokozta a város fejlődési lehetőségét és csak növelte azt a közvetlen kapcsolatot, amely az ország minden részével mindenkor összekötötte. A partikularizmus, amely másutt decentralizálta a városokat és sok középpontot teremtett, nálunk nem tudta megosztani a nagyváros kialakulására irányuló törekvést, sem a gazdasági élet, sem a kultúra, sem a politikai élet nem decentralizálódott eléggé és Budapest nemcsak névleg, de valóban is az ország igazi középpontja.

Szerző:

Cím:

Budapest

Forrás:

Világ

Bn

1923. 11. 17.

(Hely)

(Jár.)

(Köt. v. füz.)

Sokat teremtett és sokat alkotott az az ötven esztendő, amely azóta telt el, hogy Budát és Pestet egyesítették és hogy Óbuda is része tőn ennek az új nagyvárosnak. Egv nagy világváros képe alakult itt ki, egy nagy világvárosé, amelyben hatalmasat lendült a magyar gazdasági élet, megszülettejt a magyar kereskedelem, kisarjadzott a magyar gyáripár, s amelyben nagy magasságokra lendült a magyar kultúra, Az Opera, a Zeneakadémia, a múzeumok, a képtárak, a színházak, amelyek itt vannak és amelyek mind a magyar szellem alkotásainak nagyszerűségét mutatják és igazolják, olyan kincsei ennek a városnak, amelyek egyúttal a nemzet igazi kincsei is. Német város volt akkor Pest is, Buda is és németűi beszéltek Óbudán, amikor egységbe forrasztották a három alakulatot és Budapest azóta a magyarság fővárosa lett, szellemben, törekvésekben és gondolatokban egyformán.

Most, ahogy ünneplik az ötvenéves Budapestet és amikor értékelni kell e város munkáját és amikor látni kell a fejlődést, amelyet ez a város tett és amely egyúttal az ország fejlődésének tükörképe is, lehet-e mondani vajjon, hogy Budapest nem magyar város, lehet-e mondani vajjon, hogy Budapest szelleme nem magyar, lehet-e beszélni bűnös Budapestről, lehet-e lenézni Budapest múltját

és lehet-e leértékelni e város lakosságának tevékenységét? Vajjon lehet-e osztályozni az embereket, a polgárokat aszerint, hogy kik teremtették meg ezt a várost, kik teremtették meg ennek a városnak igazi képét, igazi értékét? Lehet-e ellentéteket csinálni ennek a városnak polgársága között, lehet-e gyűlöletet szítani abban a polgárságban, amely együtt volt az alkotásban és amelyet ketté akarnak osztani a rombolás kedvéért? Vajjon nem voltak-e együtt ennek a felszabadult munkájában társadalmi osztályok és felekezetek és vajjon nem azok alkotják-e itt, akiket most úgy szeretnénk tekinteni, mintha semmi kö-zük sem volna ennek a városnak sorsához és ennek a városnak jövődjéhez? Vajjon azok, akik most ott ülnek és diktálnak e város vezető székeiben, nem érzik-e és nem tudják-e,

hogy milyen alkotásokat kaptak az elődöktől, hogy milyen nagy gonddal, fáradsággal és lelkesedéssel emelték e város palotáit, építették e város gyárait és csinálták meg a város lendületes forgalmát?

A Széchenyi-kilátóról az esti homályban olyan ez a város, mint egy színesen kiterített perzsaszőnyeg, amelyről ezer és ezer csillagfény szál ragyog föl. El ez a város, eleven és erős, mert középpontja a nemzet sorsának, középpontja a nemzet akaratának és jövődjének. Lehet a legszebb szőnyegen is sáros lábbal járni, lehet a legszebb szőnyeget is megtépázni és összegyűrti, de az igazi szőnyeg szálait úgy fonták és úgy szőtték össze, hogy maradandó marad. Ezt a várost nem fogják tönkretenni azok sem, akik sáros lábbal tapodnak rá.

azinyomda 1922

1872 / 1923